

Sfaturi de calatorie ale WHO in relatie cu MERS-CoV, pentru pelerinaje

02/06/2014

I. Introducere

Pana inclusiv in luna mai 2014, **peste 635 cazuri** de Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV) au fost raportate catre WHO.

Virusul pare a circula in intreaga Peninsula Arabica si cele mai multe cazuri au fost raportate de catre Regatul Arabiei Saudite. In timp ce marea majoritate a cazurilor au aparut la rezidenti, cateva au aparut si la vizitatori. Pe baza informatiei disponibile in acest moment, riscul pentru vizitatori de a se infecta cu MERS-CoV pare a fi scazut.

Pattern-ul epidemiologic cunoscut indica la aceasta ora faptul ca unele infectii apar in comunitati. Cazurile aparute in comunitate pot aparea ca urmare a contactului cu animale infectate sau produse neprocesate provenind de la acestea, a transmiterii de la persoana la persoana in comunitate sau a transmiterii in unitati sanitare de catre indivizi provenind din comunitate.

Sunt in curs de desfasurare studii care urmeaza sa stabileasca contributia fiecarei modalitati posibile de transmitere, dar acestea nu sunt, inca, finalizate.

Alte infectii primare au aparut in spitale, cand spitalizarea unui pacient infectat, cuplata cu practici suboptimale de preventie si control al infectiei, au condus catre transmitere nosocomiala si izbucniri epidemice.

In fine, au fost observate infectii in cadrul unor familii si ar putea reflecta fie transmiterea inter-umana, fie posibila expunere la o sursa comuna.

La aceasta data, intelegerea modalitatii de transmitere a MERS-CoV nu este completa si se asteapta rezultatele studiilor aflate in desfasurare. **Nu exista nicio informatie in acest moment care sa sugereze transmiterea inter-umana sustinuta in comunitati.**

Din aprilie 2014, numarul de cazuri a crescut, in special in Regatul Arabiei Saudite si in Emiratele Arabe Unite, atat in comunitati, cat si in unitati sanitare. Cele mai recente informatii despre MERS-CoV pot fi gasite urmand link-ul urmator:

http://www.who.int/csr/disease/coronavirus_infections/en/

II. Comunicare eficienta de risc

Este important pentru tari sa utilizeze toate mijloacele posibile, practice si eficiente, pentru a comunica informatii privind o gama de aspecte, inaintea, in timpul si dupa Umra si Hajj, catre toate grupurile-cheie, incluzand urmatoarele:

- pelerini pentru Umra si Hajj si, in mod particular grupuri vulnerabile din cadrul acestora;
- oficiali de sanatate publica;
- personal medical responsabil cu ingrijirea pelerinilor;
- transportul si turismul si
- publicul general.

2.1. Actiuni de luat de catre tari in cadrul pregatirii pentru Umra si Hajj

- ✓ Tarile ar trebui sa sfatuiasca calatorii ca persoanele avand conditii medicale preexistente majore (ex.boli cronice cum ar fi diabet, boli pulmonare cronice, imunodeficienta) este mai probabil sa dezvolte infectie severa cu MERS-CoV, daca sunt expusi la virus. Pelerinii ar trebui sfatuiti sa consulte un medic inainte de calatorie, pentru a reevalua riscul si a vedea daca pelerinajul este recomandat.
- ✓ Tarile ar trebui sa sfatuiasca calatorii si organizatiile din turism privind precautiile generale de sanatate in relatie cu calatoria care vor scadea riscul de infectie in general, inclusiv pentru gripa si diareea calatorilor.

Un accent deosebit ar trebui sa se puna pe:

- Igiena mainilor si igiena respiratorie (acoperirea gurii si nasului in timpul tusei sau stranutului, spalarea mainilor dupa contactul cu secretii respiratorii si pastrarea distantei de 1 metru fata de persoane, in cazul cand au un sindrom acut febril);
- Aderarea la bunele practici de siguranta a alimentelor, cum ar fi evitarea consumului de carne insuficient tratata termic sau a hranei preparate in conditii de igiena necorespunzatoare si spalarea corecta a fructelor si legumelor inainte de a le consuma;
- Mentinerea unei bune igiene personale;
- ✓ Tarile ar trebui sa sfatuiasca toti pelerinii care pleaca pentru Umra si Hajj, lucrând cu organizatiile de turism/implicate in calatorii si plasand asemenea material in locatii strategice (ex. oficii/agentii de turism, puncte de plecare din aeroporturi). Diferite tipuri de comunicare, cum ar fi alerte de sanatate la bordul avioanelor si vapoarelor, bannere, pamflete si anunturi radio la punctele international de intrare pot fi, de asemenea, utilizate pentru a informa calatorii. Sfatul de calatorie ar trebui sa includa informatii privind MERS-CoV si recomandari despre cum se poate evita imbolnavirea in timpul calatoriei.

- ✓ Tarile ar trebui sa distribuie recomandarile curente ale WHO sau echivalentele lor nationale, privind supravegherea, masurile de prevenire si control al infectiei, management clinic, catre personalul medical si unitatile sanitare.

-
- International Travel and Health <http://www.who.int/ith/en/index.html>.
  - World Health Organization., WHO Patient Safety. WHO guidelines on hand hygiene in health care. Geneva, World Health Organization, 2009

http://whqlibdoc.who.int/publications/2009/9789241597906_eng.pdf.

- Interim surveillance recommendations for human infection with Middle East respiratory syndrome coronavirus

http://www.who.int/csr/disease/coronavirus_infections/InterimRevisedSurveillanceRecommendations_nCoV_infection_27Jun13.pdf.

- Infection prevention and control of epidemic-and pandemic prone acute respiratory infections in health care. WHO guidelines (2014)

http://www.who.int/csr/bioriskreduction/infection_control/publication/en/.

- Interim guidance for clinical management of severe acute respiratory infections when novel coronavirus is suspected: What to do and what not to do

http://www.who.int/csr/disease/coronavirus_infections/InterimGuidance_ClinicalManagement_NovelCoronavirus_11Feb13u.pdf.

-
- ✓ Tarile ar trebui sa se asigure ca au acces la servicii de laborator adecvate pentru testarea MERS-CoV si ca informatiile despre cum se pot obtine serviciile de laborator sunt cunoscute personalului medical si unitatilor sanitare.
  - ✓ Tarile ar trebui sa-si sfatuiasca calatorii sa-si amane calatoria daca dezvolta o boala respiratorie acuta "semnificativa", cu febra si tuse.
  - ✓ Tarile ar trebui sa furnizeze personal medical care sa insoteasca pelerinii, instruit in ceea ce priveste informatiile si recomandarile referitoare la infectia cu MERS Co-V, asigurandu-se ca:
    - Este alertat privind primele semne ale unei infectii respiratorii si pneumonii;
    - Stie cine este considerat ca facand parte dintr-un grup cu risc inalt;
    - Stie ce sa faca atunci cand este identificat un caz suspect;
    - Este constient de masurile simple de reducere a transmiterii.

2.2. Actiuni de luat in timpul Umra sau Hajj

- ✓ Tarile ar trebui sa sfatuiasca calatorii ca in cazul in care dezvolta a boala respiratorie acuta cu febra si tuse (suficient de severa pentru a interfera cu activitatile zilnice obisnuite), in timpul Umra sau Hajj, sa:
  - informeze personalul medical care insoteste grupul sau serviciile locale de sanatate;
  - acopere gura si nasul in timpul tusei si stranutului, sa isi spele mainile dupa aceea sau, daca nu este posibil, sa tuseasca sau sa stranutate in partea superioara a manecilor (ex.la plica cotului-n.trad.);

- evite locurile aglomerate si, de preferat, sa se auto-izoleze pana la disparitia simptomelor respiratorii, iar daca izolarea nu este posibila, sa utilizeze o batista/tesatura pentru a acoperi nasul si gura sau o masca chirurgicala in locuri aglomerate.
- ✓ Tarile ar trebui sa sfatuiasca calatorii sa evite contactul apropiat cu camilele, vizitarea fermelor si consumul laptelui de camila nepasteurizat, al urinii sau al carnii insuficient preparate termic.

2.3. Actiuni de luat dupa Umra sau Hajj

- ✓ Tarile ar trebui sa sfatuiasca calatorii care se intorc ca in cazul in care dezvoltă o boala respiratorie acuta cu febra si tuse (suficient de severa pentru a interfera cu activitatile zilnice), in intervalul de **2 saptamani dupa revenirea in tara**, ar trebui:
  - Sa solicite asistenta medicala, sa informeze personalul medical despre recenta calatorie pentru Umra sau Hajj;
  - Sa notifice imediat autoritatea locala de sanatate publica;
  - Sa ia precautiile necesare in caz de tuse sau stranut (a se vedea pct.2.2.).

Rapid advice note on home care for patients with Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV) infection presenting with mild symptoms and management of contacts at:
http://www.who.int/csr/disease/coronavirus_infections/MERS_home_care.pdf?ua=1

- Sa minimizeze contactul cu alte persoane, pentru a preveni infectarea acestora.
- ✓ Tarile ar trebui sa alerteze personalul medical si unitatile sanitare privind testarea calatorilor care dupa intoarcere prezinta un tablou clinic care sugereaza diagnosticul de infectie cu MERS-CoV si privind masurile de preventie si control al infectiei. Clinicienii ar trebui, de asemenea, sa fie alertati asupra posibilitatii de aparitie a unor tablouri clinice atipice, la pacienti imunocompromisi.

III. Masuri la granite si pentru transport

- ✓ WHO nu recomanda aplicarea vreunei restrictii de calatorie sau comerciale sau screening la poarta de intrare.
- ✓ WHO incurajeaza tarile sa furnizeze informatii despre MERS-CoV si aceste sfaturi de calatorie operatorilor din transport si personalului de la sol, precum si despre auto-declararea bolii de catre calatori.
- ✓ Asa cum sunt furnizate de catre IHR, tarile ar trebui sa se asigure ca:
  - Masurile de rutina sunt implementate la punctele de intrare pentru evaluarea calatorilor bolnavi, depistati pe mijloace de transport, cum ar fi avioane si vapoare si la intrare;
  - Procedurile si mijloacele de comunicare a informatiilor privind calatorii bolnavi, intre mijloacele de transport si punctele de intrare, precum si intre punctele de intrare si autoritatile nationale de sanatate publica, sunt implementate;
  - Transportul sigur al calatorilor simptomatici catre spitale sau unitati sanitare desemnate pentru evaluare clinica si tratament sunt organizate.
- ✓ Daca un calator bolnav se afla la bordul unui avion, poate fi utilizat un *formular de localizare a pasagerului*. Acesta este util pentru culegerea datelor de contact pentru pasageri, inclusiv pentru follow-up (supraveghere clinico-epidemiologica ulterioara), daca este necesar.

Un model de formular de localizare a pasagerului ("passenger locator form") poate fi gasit urmand link-ul de mai jos:

http://www.who.int/ihr/ports_airports/locator_card/en/index.html

Sursa: WHO

Trad., intocmit:
Dr.Odette Popovici